

velikega pomena za nas in tudi za sosedne vasi v gospodarskem oziru.

Brezje-Sv. Jurij ob južni žel. G. Fidler M., posestnik iz Brezja pri Sv. Primožu, je obhajal 60letnico svojega življenja. Tukaj se je narodil kot sin premožnih kmečkih starišev. Vsi lovci so z veseljem prisostvovali obhajanju te 60letnice. Ne samo, da je g. Fidler priljubljen in spoštovan od strani lovskih tovarišev kot član tega društva, temveč tudi je znan daleč okrog po širnem svetu kot dober in prijazen človek med ljudstvom. Povsod se je udeleževal, kadar je šlo za kako dobro in narodno stvar. Vsemogočni naj ga ohrani v naši sredini čilega, zdravega, krepkega in veseliga do najskejših mej človeškega življenja!

Sv. Jurij ob južni žel. Velika in krasna je šentjurska fara ter je v njej marsikaj novega, kar pa ne pride v širši svet. Pred nedavnim se je poročila hčerka uglednega, daleč znanega veleposestnika g. Joškota Topliškega, Minka, iz Trnovca. Mahnila jo je preko ceste k sosedovim ter poročila vrlega mladeniča, Franceljina Zabukovskega, posestniškega sina Istotam. Na tej gostiji so vrli svatje zbrali precejšnjo svoto denarja, katera se je obrnila za šentjurske uboge.

Buča. V sredo dne 29. oktobra, sta obhajala zakonska Jožef in Franciška Jagrič iz Vranske gorce zlato poroko. Oba slavljena sta kljub visokim letom še čila in vesela in njima želimo, da dočakata biserno poroko.

Laško. Na zadnji seji okrajnega cestnega odbora je dano v zapisnik tole: Napravljena so napajališča ob cesti v Tremarju, pod Strmco, pri Radačah. Družbo gramozna je banška uprava odobrila. Denarni promet cestnega odbora se prenese ves v Oblastno hranilnico v Celju. Potnina odhormikom za seje se uredi po novem pravilniku. Vse banovinske ceste v okraju je dal odbor premeriti po svojem cestnem mojstru Golji. Tajniška služba ostane dosedanj tajnici Albini Potokarjevi; na razpis se je oglasilo 44 prošnikov. Nujna dela v Hrastniku, Črnem potoku in pri laškem pokopališču so prekoračila proračun teh cest, kar se bo pokrilo s preostanki pri drugih cestah. V Mišdolu bo preložena cesta, da se izogne dvema mostoma, ki bi ju trebalo na novo graditi z večjimi stroški kot jih bo zahtevala preložitve. Podpora občinskih cestam, določena v proračunu, je izčrpana. Cesta Hrastnik—Zidanmost se razširja. Proračunska seja bo prihodnja. Po novi cesti Brezno—Marno bodo drugo leto že držali avtomobili.

Ponikva ob južni žel. Redni občni zbor Prosvetnega društva se vrši v nedeljo dne 23. t. m. v stari šoli z običajnim dnevnim redom. — Dne 5. novembra smo pokopali ob občini udeležbi pogrebcev gospo Heleno Vrečko, nekdanjo posestnico na Hotunjah. Pokojno so pripeljali z avtom iz St. Jurija ob južni žel., kjer je pokojna zadnja leta bivala. Pevci so ji zapeli dve nagrobnici. Pokoj njen duši, preostale pa naj tolaži Bog! — Tretji razred naše šole je kontumaciran, ker so baš iz tega razreda tisti otroci, ki so zboleli na škrlatinki. Treba bo več pozornosti, da se nevarna bolezen ne razširi. — Gospa Darinka Ošlak je odpotovala za svojim soprogom na Angleško. Prav hvaležni bi ji bili vsi, ako nam bi poslala par vreč težkih angleških funtov, zakaj tudi pri nas občutno čutimo gospodarsko krizo na vseh koncih in krajih, samo mokrote imamo letos preveč in zaradi tega tudi zapoznelega dela s poljskimi pridelki. — Naša mladina je zelo ukaželjna. Uči se po vseh mogočih šolah v Celju, v St. Jurju, v Ljubljani, v Mariboru in celo v daljnem Beogradu. Želimo ji kajpada mnogo uspeha, starišem pa dovolj kovačev za vzdrževanje! — Naša razsežna občina ima novega tajnika v osebi gospoda Matkota Schlauša. Prejšnji g. tajnik Jože Tremel se je umaknil v svojo čedno hišico v zaslužen pokoj. Želimo prijaznemu in vedno dobro razpoloženemu pri-

jatelju še dolgo vrsto let brezskrbnega življenja med nami. — Na zimo se je treba z vsem preskrbeti. Tako si je poskal med drugimi tudi naš vrli predsednik Prosvetnega društva Joško Ipšek mlado nevesto v sosednjem Šmarju, kjer bo poroka dne 17. novembra. Lepi njegovi mladosti naj stedi srečno ter blagoslovljeno zakonsko življenje! To privoščimo prijatelju Ipšku vsi, ki ga poznamo!

Sv. Lovrenc v Slov. ger. Letos novembra je poteklo 30 let, odkar je bil umeščen kot župnik naše župnije g. Jožef Sinko, duh. svetnik. Nad 442 let že deluje v tej fari kot dober in skrben dušni pastir. Delavnemu, siivolasemu, priljubljenemu gospodu župniku želijo njegovi hvaležni župljani krepkega zdravja. — Dne 7. t. m. smo pokopali Janeza Holca, posestniškega sina v Oblakih. Bil je mirnega značaja ter član fantovskega odseka tukajšnjega Katoliškega prosvetnega društva. Rad in z veseljem je obiskoval redne sestanke. Nelzprosa jetika mu je pretrgala mlado življenje, kakor že dvema bratoma pred njim. — Isti dan je umrla po dolgi in mučni bolezni Marjeta Zlodnjak, verna krščanska mati. Bila je dobrega, usmiljenega srca, zlasti do siromakov. Potrtim otrokom, ki so v kratkem času zgubili očeta in mater, naše sožalje! — V nedeljo dne 16. novembra, popoldne po večernicah, se vrši redni letni občni zbor Kat. prosvetnega društva v stari šoli. Društvo, ki že nad 20 let obstoji, je v zadnjem času še prav posebno potrebno, da seje dobra semena prave izobrazbe in vzgoje zlasti med mladino. — V nedeljo smo imeli kar dve zlati poroki in sicer Holčevo iz Zagore in Simoničevo na Lipovcu. Redka slovesnost!

Laheonci, Sv. Tomaž pri Ormožu. Ker nas je tako nepričakovano naglo zadela težka družinska izguba, da nam je umrl naš dragi oče, zvesti mož Jakob Kos, izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki ste rajnega v boleznih tolažili, gospodu Bratuškcu, župniku svetinjskemu, za podjelno zadnjo popotnico, potem vsem, ki ste na god Vseh svetnikov v tako ogromnem številu spremljali k večnemu počitku, zlasti gospodom duhovnikom, g. Antonu Mešku za poslovilne besede, pevcem in pevkom in vsem, ki ste in še bote sočustvovali z nami. Bog plačaji!

Slovenjgradec. Inštalacija novega župnika v Podgorju. Na dan Vseh svetnikov je bil na slovesen način inštaliran za župnika v Podgorju vlč. g. Simon Kotnik, dosedaj kaplan v Starem trgu. Na potu v Podgorje ga je pospremlj starotrški župnik in dekan vlč. g. Ivan Jurko, profesor Živornik iz Maribora, župnik iz štirih sosednjih župnij, trije cerkveni ključarji ter občinsko zastopstvo. Podgorški župljani so postavili na čast novodošlemu župniku štiri lepe slavoloke. Slovesni inštalaciji so prisostvovali tudi val bratje, sestre in bližnji sorodniki župnika, med temi tudi brat g. I. Kotnik, profesor iz Maribora, in g. Fr. Kotnik, prosvetni inšpektor iz Ljubljane. Novi župnik je bil za kaplana v Starem trgu celih 6 let ter bil med župljani zelo priljubljen. Deloval je tudi veliko na združnem polju, posebno pri Hranilnici in posojilnici, kjer je kot tajnik deloval več let, kar bo ostal še znanprej.

Noviše.

IZID DRŽAVNO- IN DEŽELNOZBORSKIH VOLITEV V AVSTRIJI.

V nedeljo dne 9. novembra so se vršile v Avstriji državnozborske in deželnozborske volitve in je izid sledeči:

Državni zbor.

V vsej Avstriji je bilo oddanih skupno 3.679.621 glasov (l. 1927 3.641.526). Krščanski socialci so dobili 1.307.685 glasov (l. 1927 pa enotna lista z Landbundom 1.756.761 glasov), socialni de-

mokrati so dobili 1.517.603 (leta 1927 1.539.635) glasov, Schobrov blok je dobil 429.425, Heimwehrovci 228.338 glasov, narodni socialisti 87.620 glasov (a nobenega mandata). Krščanski socialci so dobili 35.3 odstotka vseh oddanih glasov, socialni demokrati 41.2 odstotka, Schobrov blok 11.7 odstot., Heimwehr 6.3, narodni socialisti 2.4, razcepljenih pa je bilo glasov za 5.3 odstotka.

Deželni zbor.

Obenem s parlamentarnimi volitvami so bile na Štajerskem, Koroškem in Gradiščanskem tudi deželnozborske volitve, katerih rezultat je povsod slinčen izidu izidu državnozborskih volitev. V štajerskem deželnem zboru bo 17 krščanskih socialcev, 17 socialnih demokratov, 8 Schobrovcev in 6 Heimwehrovcev. — V koroškem deželnem zboru bosta 2 narodna socialisti, 6 krščanskih socialcev, 15 socialnih demokratov, 8 Schobrovcev, 3 Heimwehrovcev in 2 Slovenca (kot doslej). — Na Gradiščanskem bo 14 krščanskih socialcev, 13 socialnih demokratov in 5 Schobrovcev.

Dobro ohranjen voz (Steirerwagerl) se poceni proda: Schramel, trgovina, Maribor, Tržaška cesta 1333

Zgubili so se od Konjice do Maribora v avtobusu vzorci za očala in cenik od g. Petelna v Mariboru. Najditelj se prosi, da odda proti nagradi v upravi lista.

Versivo in nedostatek versiva v narodih.

Priobčil A. K.

IV. Rimljani.

Rimljani so bili v prvih časih zelo skrbni poljedelci. Katon navaja stara rimska kmečka pravila takole: »Zemlja je dobra, a treba jo je skrbno obdelovati. Kaj je prvo? Polje imeti v dobrem stanu. Kaj je drugo? Dobro orati. Kaj je tretje? Gnojiti! Ne delaj neenakih brazd, orji o pravem času! Nemaren kmet je, kdor kaj kupi, kar mu nudi njegovo posestvo.« Taka in podobna kmečka pravila so imeli stari Rimljani. Ljubezen do domače grude je bila še v njihovih srcih, ko je Rim nastopil kot svetovna moč. In ko je ta ljubezen do domače zemlje izginila, je izginila tudi zdrava moč rimske države.

Ker so bili Rimljani tako dobri poljedelci in tesno navezani na svojo grudo, je k temu prišla tudi še druga dobra lastnost, da so bili zelo verni. Ciceron sam imenuje Rimljane najvernejši narod. In res se je težko kak narod tako bal svojih bogov kot Rimljani. Ta strah pred bogovi, ta globoka vernost je eden glavnih vzrokov, da so Rimljani postali gospodarji sveta! Kadar so Rimljani v vojski oblegali kako sovražno mesto, so pozvali sovražnike bogove, da zapuste ogroženo mesto. Za to pa so obljubili, da jim bodo v Rimu sezidali temple, v katerih jih bodo častili. Seveda so bo-

govom dano besedo tudi držali, n. pr. boginja Juno Regina iz mesta Veji, katero so Rimljani porušili, je dobila tempel v Rimu in mnogo drugih bogov razrušenih mest. Zato so Rimljani nazadnje imeli toliko bogov, da sami niso vedeli koliko. Iz tega se ravno vidi njihov strah pred bogovi; delali so tako, da bi jim bili bogovi naklonjeni. Rimljan je mislil na bogove, ko je vstajal; na-nje je mislil pri jedi in pri delu. Vedno se je bal, da bi jih ne razžalil s kako nepremišljeno besedo ali s kakim slabim dejanjem. Misel na bogove ga je naganjala, da je bil dober oče, dober gospodar, dober državljani, dober vojak. Prav posebno so Rimljani častili družinskega boga z imenom »Lar familiaris«. Pred njegovo podobo so opravljali jutranje in večerne molitve. Ob vsaki slovesnosti so ga ovenčali, kadili s dišeči mkadilom ter mu poklanjali darove, posebno pa ob rojstnih dnevih matere, očeta in otrok. Tu je bilo središče vsega družinskega življenja. Sploh je bila Rimljanom vera nekaj zelo vzvišenega, zato je imela za njihovo življenje velikanski pomen.

Duhovništvo je razdelil kralj Numa Pompilius v posebne razrede. Na čelu vseh duhovnikov je bil pontifeks maksimus. Ta je s petčlanskim odborom višjih duhovnikov dajal vse postave v verskih zadevah. Ti so čuvali, da so se ohranila stara izročila pri javni in zasebni službi božji. Imeli so v rokah zakonske in dedne zadeve, skrbeli so za javne igre in so urejevali koledar. Ljudstvu, ki ni bilo dobro poučeno, so morali duhovniki verske resnice razlagati in pojasnjevati.

Poleg duhovnikov so imeli Rimljani tudi duhovnice. Imenovali so se Vestalke, ker so služile boginji Vesti. Vesta je bila boginja domačega ognjišča in sveta varuhinja hišne sloge. V Rimu ji je bil posvečen tempel, v katerem je njej na čast ovrel sveti ogenj, kateri je bil znak pričujočnosti bogov. Le svete deviške roke so smele žgati in varovati ta ogenj. In to so bile Vestalke. V šestem letu so stopile v službo. Deset let so se učile, deset let so službo opravljale in deset let so druge poučevale. In teh 30 let so morale čisto in nedolžno živeti. Če je po krivdi kake Vestalke sveti ogenj ugasnil, jo je veliki duhovnik do krvi bičal, če je pa izgubila nedolžnost, je bila živa pokopana. Zgodovinar Plutarh pripoveduje to-le: »Na Kolinskem hribu (zdaj Pvirinal) v Rimu so izkopali globoko jamo, v katero je segala lestvica. V jamo so dejali posteljo, malo mleka, vode, kruha in olja. Sem so prinesli nesrečnico in po lestvici so jo izpustili v jamo. Nato so lestvico potegnili iz jame in jamo zasuli.« Tak je bil pri Rimljanih konec oskrnjene nedolžnosti. In dan, ko se je kaj takega zgodilo, je bil pri Rimljanih dan nesreče, takozvani »dies atere«. Drugače so pa Vestalke uživale velike časti. Bile so svobodne in so imele pravice kot matere treh otrok. Če so šle v Rimu po ulicah, se jim je moral vsakdo izogniti. Če jih je slučajno srečal hudodelec, mu je bila kazen odpuščena. Po preteku 30 let so se smele omožiti, toda večinoma so

držale obljubo čistosti prostovoljno do smrti.

Rimljani so sploh v prvih časih čisto živeli in čistost visoko cenili. Imamo prav lepe zgleda. Sekst, sin zadnjega rimskega kralja Tarkvinija Superba, je oskrnil lepo Lukrecijo, soprogo Tarkvinija Kolatina. Ona je poklicala k sebi svojega očeta in svojega soproga, povedala je jima, kaj se je zgodilo ter je rekla, da radi sramote ne more več živeti in si je porinila bodalo v prsa. Vsled težke rane je izkrevavela in umrla. Ravnala je sicer po paganskih načelih, a čut za čistost je vendar pokazala. Plemenitnik Apij Klavdij se je zagledal v čednostno Virginijo, zarochenko tribuna Icilija. Na vsak način jo je hotel spraviti v svojo oblast. Ker ni mogel zlepa, je vložil tožbo, češ, da je Virginija njegova hči in je pravemu očetu le podtaknena. Ker je priče podkupil, je tožbo dobil in Virginija bi morala biti njegova. Toda rajše kot bi jo krivičnež spravil v sramoto, ji je lastni oče pred sodiščem porinil nož v prsa, da je tako rešil njeno čast. Rekel je: »Ker nimam drugega pota, da bi tvojo čast rešil, hočem to na ta način storiti. (Dalje prih.)

ZA NAŠO DECO

ŽIVLJENJE IN SMRT.

Anica je bila pobožna, ljubeznjiva deklica. Vsi, ki so jo poznali, so jo ljubili, posebno pa njen brat Ivanček, še majhen deček, in tudi ona ga je imela rada prav od srca. Naenkrat je Anica zbolela in Ivanček je bil radi njenih velikih bolečin prav v skrbeh. Ni mu seveda prišlo niti na um, da bi mogla umreti, saj še ni nikoli videl mrtveca, niti ni vedel, kaj je življenje in kaj smrt.

Ko je Anica tako ležala na svoji postelji v velikih bolečinah, je stopil Ivanček na vrt, da bi nabral cvetic, kolikor jih je pač pozna jesen nudila. Vedel je, da so cvetice Anici kaj drage.

Med tem časom je Anica umrla in oblekli so ji belo obleko ter jo položili v drugo postelj. Ivanček se je sicer čudil, ko je stopil v sobo, da je sestra druga, ali kljub temu ji je pokazal že od daleč šopek, ki ga je bil nabral, ali deklica se ni nanj nič ozirala. Tedaj je zaklical: »Anica, glej, kaj sem ti prinesel!« Ona ga pa ni čula. Takoj je stopil bliže, je pogledal sestrico ter rekel: »Spava; položil ji bom cvetice na prsa, da se bo veselila, ko se bo zbudila. Rekla bo: To je storil Ivanček!« Tako je vse izvršil. Nato je stopil do matere z besedami: »Nabral sem za Anico cvetic, vse vrste, kakršnih je sploh le bilo. Ali ona spava. Položil sem ji cvetice na prsa, da se bo razveselila, ko se bo zbudila.«

Mati se je bridko razjokala in rekla: »Da, res spava, a na zemlji se ne bo več prebudila!«

Tako je govoril deček in mati mu ni mogla odgovoriti. Zakrila si je obraz, da bi prikrila svoje solze.

Deček pa se je jako začudil in je vprašal: »Mati, zakaj se jočeš?«

Srečen otrok, ki še ni čutil teže in bridkosti življenja.

NA POKOPALIŠČU.

Pri grobarju je potrkalo in nekdo se je zunanaj oglašil: »Odpri, starček, pojdi z mano, da mi pokažeš dragi mi grob!« Zunaj je stal tujec, dolga, razmršena brada mu je skoro

»krila obraz. Oblečen je bil vojaško in vojaka je kazal ves njegov nastop. Grobar ga je poprašal: »Kako je ime onemu, ki ima pri meni svoje zadnje stanovanje?« — »Mati mi je bila. Ali ne poznate več Marjetinega sinu?« — »Oh, seveda! Bog pomagaj, tako ste rjavi od solnca in toliko ste zrasli, da Vas ne bi bil za nič spoznal. Toda, pojdite! Glejte, tu je tisti prostor. Tukaj počiva, obdana od zemlje in kamna, Vaša draga mamica.«

Dolgo časa je stal vojak molče ob grobu. Solze so mu vrele iz oči in strmel je nepremično v drago gomilo. Naenkrat je zmajal glavo ter rekel: »Motite se, tu moja mati ne stanuje. Kako bi oklepal tako tesen in majhen prostor ljubezen matere?«

SELILKAM.

Selljo se ptice
tja v tuje dežele,
črez plan in goro
na jug odletele.

Oko pa za njimi
skriva mi uhaja,
in v tožnih spominih
se duša napaja.

Ah, da mi ni možno
za njimi, za njimi,
ubegniti mrazu,
ubegniti zimi!

KAKO JE PODGANA ISKALA DRUŽICO.

(Rumunska pravljica.)

Malo je manjkalo in veter bi bil moral dati nekoč svojo lepo hčerko podgani za ženo in samo pametna misel ga je rešila te nesreče.

Podgana je prišla nekoč k solncu in rekla: »Čuj me, mogočno bitje! Jaz sem najbolj nesrečna stvar na zemlji. Vsi me pode, ljudje psi, mačke. Noč in dan moram biti na oprezu, da ne zagazim v kakšno past. Skoro me je konec strahu. In kaj sem zagrešila? Samo to, da včas na lastni račun in nevarnost ogledam kak koruzni storžec ali pa kak sir.«

»To, prijatelj moj, ne sme biti!« je reklo solnce, katero podgana kar ne more videti.

»Kaj še?« je zaklical snubač. »Ne veš li, da delajo gospodarji sveta prav tako? In niti na lastno nevarnost. Videti pa je, da vedno oženijo hčer kakega mogotca, da se zasigurajo proti vsaki nevarnosti in da jih morejo ženini starši ščititi. Pa želim tako delati tudi jaz in ker si ti najbolj mogočno med vsem, kar je, zato te prosim: Daj mi hčer za ženo in ščitil me! Sit sem že tega življenja!«

Solnce se je prestrašilo, ali brž se je izmuzalo:

»Motiš se! Jaz nisem najmogočnejša na tem svetu!«

»Kdo pa?«

»Oblak. Saj si že sama videla: Ob lepem poldnevu, baš tedaj, ko hočem zemljo prav pošteno opečti, mi zakrije oblak obraz in — nič več ne morem storiti. Pojdi k oblaku, prijatelj moj, prosi ga za hčer. Oblak je najbolj mogočen.«

Podgana je dvignila rep kvišku ter je tekla naravnost k oblaku. Povedala mu je svoje gorje:

»Ti si najbolj mogočen! Daj mi torej tvojo hčer!«

»Jaz? Jaz da bi bil najbolj mogočen? Ti se menda šaljš!«

»Nikakor ne. Solnce mi je dokazalo in torej je to povsem gotovo: Ti zatemniš solnce, če le hočeš!«

»Jaz ga zatemnjam? Za koliko časa? Najrahljeji vetrič in ni me več. Veter, da, ta je najbolj mogočen, verjamim mi. Če mu to poveš, bo prav zadovoljen, ker je zelo gizdav. Povem ti pa tudi kar naravnost, da je jako nestalen v svojem vedenju. Je pač veterjak!«

»Naj bo veterjak, hčer mi bo moral dati«